T. E. B.
ANKARA ECZACI ODASI BÜLTENİ

MAYIS : 1979 SAYI : 3

Bu Ay..

DEĞERLİ MESLEKDAŞLAR,

Geleneksel meslek günümüz olan 14 Mayıs 1979'a kavuşmuş bulunmaktayız. Yakın yıllara kadar 14 Mayıs'lar bir bayram olarak varsayılmış ve törenlerle kutlanmıştır.

Toplumsal emek sürecinde ortaya konulan ortak ürünlerin paylaşımındaki eşitliği belirlemek ve moral gücü arttırarak emek üretkenliliğinin sürekliliğini sağlamak gerçek bir bayramın anlamını tanımlar.

Türkiye gerçeğinde mesleğimizin özel konumuda göz önüne alınarak 14 Mayıs'lara baktığımızda görülen manzara hiç de yukarıdaki tanıma uymamaktadır.

Sağlık hizmetlerinin, toplumsal-ekonomik yapıdan kaynaklanan meta karakteri, hizmetlerin eşitsiz dağıtımı sorunu ve yasalarca belirlenmiş halkın sağlıklı yaşama hakkı için artan bir uğraşının söz konusu olduğu bir ülke gündeminde, sağlık emekçilerinin önemli bir parçası olan eczacılara da çok büyük sorumluluklar düşmektedir.

Ülkede her alanda işlerliğini gördüğümüz emperyalist sömürü mekanizması, sağlık hizmetleri ve bunun halka iletilmesinde en tam örneğini göstermekte ve doğal sağlıklı yaşama hakkımız pazar ekonomisinin bir kâr aracı olarak belirlenmektedir.

İşte sorumluluk bilincine sahip eczacılar olarak bu sistemsel bozukluğun giderilmesi yönünde ekonomik - demokratik uğraşı görevi bu noktada odaklaşmaktadır.

Bu anlayışla meslek örgütü olarak 14 Mayıs'lara bir bayram gözüyle bakamıyoruz. Bu günleri ancak kitlelerin demokratik istemleri için seslerini yükselttiği ve yoğun olarak vurguladığı dö-

nüm noktaları şeklinde görüyoruz. 14 Mayıs'lar sorunların bir defa daha irdelendiği, çözüm yollarının arandığı ve örgütlülüğün geliştirilmesi için adımlar atılan demokratik platformlardır. Sağlık sömürüsüne karşı sürdürülmeye devam edecek uğraşılarda da gündem belgimiz «SAĞLIK SÖMÜRÜSÜNE SON» olacaktır. Bu sorumluluk sürecine yapılacak tüm katkıları şimdiden başarı dileklerimizle selamlarız.

Değerli Meslekdaşlar,

Bundan önceki bültenlerimizin baskı yönünden kalitesizliğini bu sayıyla bir ölçüde gidermeye çalıştık. Bu bir kısım zor koşulların aşılmasında önemli bir adım oldu. Ne var ki, daha düzenli ve nitelikçe zengin bir yayın organına sahip olma olgusu gündemdeki önemliliğini korumaktadır.

II. Bölge Ankara Eczacı Odası olarak kamu işyeri temsilcilikleri örgütlenme çalışmalarının da sonucunu alma sırasında olduğumuz şu dönemde bu yayın organı mesleki, ekonomik - demokratik istemlerimizin sesi olarak daha da büyük yükümlülük altına girmektedir. Bu açıdan yayın organına karşı özveri ve katkılarınızı ilgiyle beklemekteyiz.

Tüm örgüt çalışmalarında sağlık sorunlarının çözümü için omuz omuza olmak dileği ile işlerinizde başarılar dileriz.

Dostça Selamlarımızla.....

Ankara Eczacı Odası'nın 14 Mayıs 1979 Eczacılık Günü Dolaysıyla Yapmış Olduğu Açıklamada Aşağıdaki Görüşlere Yer Verilmiştir

Ülkemizdeki mevcut sömürü düzeni tarihinin en büyük bunalımını yaşıyor. Emperyalizmin sömürü mekanizmalarına göre şekillenmiş, emperyalist - uluslararası tekellerin ve onların içerdeki işbirlikcilerinin yararına işleyen bir sömürü ve talan düzeni, yıllardır üreterek biriktire geldiği sorunların tam bir keşmekeşe dönüşmesiyle bugünkü «Türkiye tarihinin en bunalımlı dönemi» yaratılmıştır.

Başlıca çok yüksek bir enflasyon, döviz - işlenmiş hammadde ve finansman sorunlarını içeren ekonomik kriz, emperyalizmin genel bunalımının derinleşmesinin etkisiyle daha da şiddetlenmektedir.

Birikmiş döviz borçları bile ödenmiyor. Vadesi gelen borçları ödemek için kredi alınırken, üretimin devam edebilmesi için gerekli hammaddeyi almak için dövizin bulunmayışı üretimin - neredeyse - durması tehlikesini yaratıyor.

Ekonomik kriz çarpık kapitalistleşmenin yarattığı, biriktirdiği toplumsal sorunları etkiliyor, karmaşıklaştırıyor : pahalılık artışının dev boyutlara ulaşması, yatırımlardaki düşme ve işgücü kullanımındaki azalma sonucu işsizliğin yaygınlaşması, orta sınıflardaki yoksullaşma eğiliminin artması: Anadoluda, kırsal bölgelerdeki geleneksel yapıların parçalanışı ve büyük sanayii merkezlerine yoğun güçlerin yarattığı karmaşık çok yönlü sorunlar, v.b. Bütün bunlara dayalı olarak en geniş yığınların mevcut düzene hoşnutsuzlukları artmakta, eğemen sınıflar için - yönetmek - giderek güçleşmektedir.

Yaşamakta olduğumuz bu kriz toplumun her alanına olduğu gibi sağlık alanına da bütün şiddetiyle yansımaktadır. Günümüz Türkiyesinde sağlık hizmetleri geçirdiği evrimi sonucu kapitalist üretim tarzı altında metalaşmıştır. Bir insan hizmeti olan sağlık hizmetlerinin kazandığı bu karakter, zorunlu olarak onu sömürünün bir aracı olarak yapılan hizmet durumuna getirmiştir.

Tüm bu gerçekler dahilinde hakim sınıflar ve devlet, sağlık hizmetlerini elde edebildikleri üç sonuçtan ötürü üretmektedirler:

a) Sağlık hizmetlerini gerçekleştirme sürecinde elde ettikleri kar,

b) Artı-değer üretebilecek insan gücünü yeniden elde edebilmek,

c) Sağlık hizmetlerinin oynadığı ideolojik ve politik rolün toplumdaki öneminden dolayıdır.

Sağlık hizmetlerinde önemli bir yeri olan ilacın üretimi, dağıtımı ve tüketimi de yukarıda ortaya konan perspektif dahilinde ele alınmalıdır. Günümüzde ilaç bir avuç tekelin kasalarını doldurmak amacıyla ürettikleri bir meta durumundadır.

İlaç tekellerinin azami kar hırsları dolaysıyla ilaç üretimi sık sık aksamakta, halkın sağlıklı yaşamı için zorunlu ihtiyaç maddesi olan bir çok ilaç piyasada bulunmamakta, yoksul halk açıktan açığa ölüme terk edilmektedir. Ülkemizde yaşanan ekonomik krizin doğurduğu sorunlar ve ilaç firmalarının tekelci karekterleri nedeniyle de piyasada bulunan ilaçlar halkın yaşam düzeyinin çok daha üzerinde yüksek fiatlarla satılmaktadır.

İlacın pazarlamasında yer alan eczane eczacıları günümüzdeki bilimsel teknolojik gelişmelerin ve dev tekellerin karşısında üretkenliğini kaybediyor ve bir ilaç pazarlayıcısı olmakta, zamanla eldeki küçük sermayelerini de yitirmektedirler. Bir yandan proleterleşmenin ve mülksüzleşmenin hızla ilerlediği, diğer tarafta mülkiyetin çok az sayıda kişinin elinde toplandığı bugünkü toplumda küçük sermayedar olan eczacının hızla silinmesi sözkonusudur. Zaten ekonomik krizler döneminden en çok etkilenen de küçük sermayedar kesimidir. Kriz dönemlerinin sonunda çok sayıda küçük sermayenin iflas ettiği açıkca gözlemlenen olgudur. Eczacılar zaten yetersiz olan örgütlenmelerinin sınıfsal bir temele dayanmayışı yüzünden de genellikle çıkarlarını savunmakta güçsüz kalmışlardır.

Bu yüzden tekelci sermayenin güçlendiği, yaygınlaştığı ölçüde, küçük sermayenin tasfiye olma sürecine gireceği gerçeği göz önüne alınarak, küçük sermayeder olan eczacıların, sistemin tümüyle olan çelişkileri temelinde, halkın devrimci mücadelelerinde yerlerini almaları bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kapitalist ekonominin anarşik işleyişi, sistem ve programsız oluşu sonucu yeni mezun eczacıları da atıl kapasite ile çalışan ya da işsiz kalan yetenekli insanlar durumuna düşürmüştür.

Serbest eczanelerin programsız bir dağılımı olması ve mevcutlarının hayatiyetlerini devam ettirmekte çektikleri güçlükler ve açmazlar dolayısıyla yeni mezun eczacılar kamu kesiminde çalışmaya yönelmektedirler. Bu kesimde ise çalışma alanları oldukca sınırlıdır. Yani kapitalizmin özünden kaynaklanan işsizlik, bugün eczacıların önünde duran bir sorun halini almıştır. Suni çözüm önerileri ve zorlamalar bu konuda çözüm olamayacağı gün gibi açıktır.

Bu anlamda üzerimize düşen görev: günümüz koşullarında ülke gerçeklerine uygun bir eczacı eğitim ve istihdam politikası dahilinde doğru bir sağlık anlayışını savunmak ve her türlü meslek şövenizminin üzerinde, tüm çalışanların eşitliği temelinde: birlikteliğini savunmak, yaşam koşullarımızı birazcık ta olsa iyileştirmek için ekonomik - demokratik haklarımızı korumak ve geliştirmek, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızı alabilmek için sürdürülen mücadeleyi daha yüksek boyutlara ulaştırabilmektir.

Değişen dünya ve Türkiye koşullarında üzerimize düşen görevleri benimseyip Halkımızın bağrında doğan ve gelişen onurlu mücadelede yerimizi almak ve ileri atılmak bizleri bekleyen görevlerdir.

— İLAÇ TEKELLERİNİN SÖMÜRÜSÜNE SON VERİLMELİDİR!
— BÜTÜN SAĞLIK PERSONELİ TAM-GÜN KAPSAMINA ALINMALIDIR!
— TÜM SAĞLIK HİZMETLERİ DEVLETLEŞTİRİLMELİDİR!
— CAN VE İŞ GÜVENLİĞİ SAĞLANMALIDIR!
— FAŞİST KATİL VE İŞKENCECİLERDEN HESAP SORULMALIDIR!
— FAŞİST CİNAYET ODAKLARI DAĞITILMALIDIR!
— BÜTÜN EMPERYALİST ÖRGÜTLERDEN ÇIKILMALI, ÜSLER KALDIRILMALIDIR!
— YAŞASIN SAĞLIKLI VE ÖZGÜR BİR DÜNYA İÇİN VERDİĞİMİZ MÜCADELE!

ECZACILIK EĞİTİMİ VE İSTİHDAM SORUNU

Eczacılık mesleği bugünlerde en zorlu günlerini yaşamaktadır. Eczacıların nicel olarak artışı, nitel olarak yeterli olmayışı nedeniyle bügün meslek enflasyonu olan dalların başında yer almasına neden olmaktadır. Türkiye'de etkinliğini yitirmiş, yitirmekte olan yetişmiş işgücü fazlasına sahip tek meslek kuşkusuz ki eczacılık değildir. «Yüksek nitelikli teknik insan gücünde plânlı dönemde sağlanan sayısal artışlarla 1972'de mimarlık, inşaat, kimya, tarım, orman mühendisliği ve veterinerlik dallarında ekonominin insangücü gereksinmeleri aşılmış, diğer mühendislik dallarında ise gereksinmenin altında kalınmıştır. (Üçüncü Beş Yıl, 1973-1977, S. 696, prg. 1405)

Görülüyor ki yetişmiş işgücü fazlası daha 1972'lerde gereksinimlerin çok üstüne taşmıştır ve o yıllarda gereksinme fazlası olarak gösterilen meslekler arasında Eczacılık yer almamaktadır. Bunun nedenlerinden biri de, sayılan mesleklerde II. Beş Yıllık Plân döneminin son yıllarında özel yüksek okulların artan sayılarda mezun vermelerine karşın, bu durumun Eczacılık Fakültelerinde daha yeni olmasıdır. Nitekim sonraki yıllarda Eczacılık alanında da açılmış olan özel yüksek okulların çok sayıda mezun vermeleri, bugünkü yığılmanın önemli nedenlerinden biri olmuştur.

Bugün büyük sorun olarak ortaya çıkmış bulunan eczacılık alanındaki yığılma, daha 1970'lerde Kimya Mühendisliği alanında var idi. 1970 yılında yapılan «Yüksek öğretim mezunlarının ekonomik etkinlik kollarına göre dağıtılımını» içeren araştırmadan örnek alacak olursak :

	Toplam	Ziraat ormancılık, avcılık, balıkçılık	İstihraç sanayii	İmalat sanayii	Elektrik gaz, su	İnşaat Bayındırlık
Ecz.	233	—	—	6	—	—
Kim. Müh.	2281	117	11	1632	6	6

Toptan ve perakende ticaret lokanta, oteller	Mali kurumlar,sigorta taşınmaz mallar, yardımcı iş hizmetleri	Toplum hizmetleri sosyal ve kişisel hizmetler	İyi tanımlanmamış faaliyetler
173	—	41	12
43	123	778	105

(Türkiye İstatistik Yıllığı, 1975, S. 46)

Görüldüğü gibi eczacının iş alanı iki temelde birleşiyor: Serbest Eczacılık ve Kamu Eczacılığı. Üretim endüstrisindeki sayı ise dikkate alınmayacak kadar küçüktür. Kimyacıların çalışma alanı ise, mesleği ile uzaktan ilgili konularda da olabilmektedir.

Durum daha 1970'lerde böyle iken, bugün Eczacılık İstihdamı diye bir sorunun özellikle ortaya çıkması niyedir?

Birçok meslek gruplarında da aynı yığılmalar ve işsizlikler söz konusu olduğu halde niçin Eczacılık bu konuda ön plâna çıkarılmıştır...

Bunun nedenlerini iki şekilde açıklayabiliriz :

Birinci neden, Eczacıların kendi varlıklarından kaynaklanan sorumsuzluklarıdır!

Tamamen ülkenin ekonomik yapısından kaynaklanan ve üst yapıya yansıyan bu aksaklıkların nedenini doğru çözümleyemeyip, saptayamamız, bizi hakim sınıfların içine düşürmek istedikleri bunalıma sürüklemiş ve meslek onuru, v.s. gibi soyut kavramların peşine takılıp, meslek şövenizmine düşmemize neden olmuştur. Yapısal bozukluğun yarattığı ve Türkiye gibi geri bıraktırılmış ülkeler için kaçınılmaz olarak sürekli karşılaşılan açık ve gizli işsizliği ülkenin gerçeklerinden soyutlayıp, sadece kendi mesleğimizde görmemiz, buna karşı verilmesi gerekli ekonomik - demokratik mücadeleden sürekli ürküp kaçmamız, kabul etmeliyiz ki kendi hatamızdır. Bugün meslek enflasyonunun en az Eczacılık kadar yaygın olduğu Kimya Mühendisleri, örgütlülükleri sayesindedir ki bizlerden çok daha ileri konumdadırlar. Herşeyden önce bu gerçekleri kabul etmemiz ve örgütümüze sahip çıkmamız gerekir. Meslek odalarının işlevi sadece ekonomik istemler veya

meslek onuru gibi kavramlar için mücadele değildir kuşkusuz. Biz de artık ülkenin ekonomik yapısından kaynaklanan meslek sorunlarımızı çözümlemek için demokratik mücadelenin de kaçınılmaz olduğunu görmeliyiz.

İkinci bir neden de 1978'de yürürlüğe giren Tam Gün Yasası ile dikkatlerin Eczacılık mesleğine çekilmesidir. Küçük bir birim deki doktor oranının en az iki misline sahip eczacı topluluğunun «hiçbir iş yapmadıkları halde Tam Gün Yasasından yararlanıp, bir avuç dolusu para kazanmaları!..» şeklinde yaratılan söylentiler gene meslektaşlarımızın hatalı, özverisiz tutumları ile haklılık kazanır hale gelmiştir. İnanıyoruz ki bu tür söylentilerin mesleğimize bulaştırılması herşeyden önce meslekdaşların eczacılığa yönelik araştırmalar ve yetkinliği artırıcı çabalarıyla giderilecektir.

Oysa serbest eczacılıkta durum biraz daha farklıdır. Eczane eczacısı, doktora gitmeden önce başvurulan bir danışman durumundadır. İşlevi farklıdır. Hastayla sürekli ilişki halinde, sorunlarıyla içiçedir. Türkiye'de eczacı başına düşen nüfusun Dünya ülkeleriyle karşılaştırılmasında bir hayli yoğun olduğunu görürüz :

Türkiye'de : Doktor başına	2 - 3 bin kişi	
Diş doktoru başına	11.3 bin kişi	
Eczacı başına	12.1 bin kişi	düşmektedir

Fransa, B. Almanya, Yunanistan, Norveç, Polonya, İspanya, İsveç, İngiltere, Yugoslavya, Portekiz'in içinde bulunduğu 10 Avrupa Ülkesinde :

Doktor başına	580 - 1190 kişi	
Diş doktoru başına	1240-10210 kişi	
Eczacı başına	2260-5710 kişi	düşmektedir.

(Birleşmiş Milletler İstatistiği, 1970, III. Beş Yıl, S. 702, prg. 1430)

1979'larda ise serbest eczacılık da etkinliğini yitirmiş, demode olmaya yüz tutmuştur.

Eczacıların ve mesleğin sorunlarını Eğitim'den başlayarak irdelersek, çözüme yönelik öneriler getirmemiz daha kolay olur kanısındayız.

EĞİTİM NEDİR :

Eğitim, kişinin davranışlarında kasıtlı olarak istenilen yönde değiştirme veya kişiye olumlu davranış biçimleri kazandırabilmek için verilen bilgi, beceri ve uygulamaları içeren bir disiplin-

dir. Kişilerin bilinçlerini bu yönde koşullamanın amacı, toplumu oluşturan bireylerin eğitimlerinin, giderek de toplumun eğitiminin mükemmelliğini sağlamak içindir. Gerçekte ise eğitim sosyal-ekonomik alt yapıdan kaynaklanarak düzenin hakim sınıfları yararına işletilen bir üst yapı kurumudur. Ve toplumlar, eğitim kurumları gibi kurumların geliştirilmesiyle gelişip ilerliyemez. Toplumsal gelişimi temellendiren belirleyici güç üretim ilişkilerinden kaynaklanır ve ancak alt yapıdaki değişimler, üst yapı kurumlarını da etkileyerek kişilerin bilinçlerine yansıyabilir. Bu nedenle içinde bulunduğumuz eğitim koşullarını değerlendirirken, toplumumuzun içinde bulunduğu sosyo - ekonomik olguları sürekli ön planda tutmak zorundayız.

Eğitim!.. Kimi için!.. Eğitim, üretim içindir. Yeni kullanım değerleri yaratmak ve bu ürünleri kullanacak halk içindir. Bu anlamda eğitimden beklenen toplumun işine yarayacak gereksinim maddelerinin çoğaltılması, yeni değerlerin yaratılmasıdır. Oysa ülkemizde eğitimin ürünleri başkadır. Türkiye'de eğitim, İşsizler ordusu yaratmaya, eğitilmiş kişileri memur olarak ay başlarını beklemeye, ya da el kapılarında iş aramaya yöneltir. Eğitimini tamamlamış bir kişi için ilk tehlike işsiz kalma durumudur, yani hiç üretim yapamama olasılığıdır. Ya da kamu kesimlerinde, devlet dairelerinde üretimden kopuk, hiçbir şey yaratmadan maaş almayı beklemektir. Çalışmak için yurt dışına gitmek ise üretime katılmak sayılabileceği halde, bu üretimde Türkiye için olmadığından bir anlamı yoktur.

Bu genel çerçeve içinde Eczacılık Eğitimi de ülke genelinden soyutlanamaz. Yukarıdan beri açıklanmaya çalışılan eğitim sonrası tehlikeler eğitilmişleri beklerken, mesleki eğitim sürecinde neler verilmekte?.. Çoğunluğu ansiklopedik bilgiler diyebileceğimiz, soyut, üretime yönelik olmayan, teorik seviyede kalan bilgi yığınları.. Bunların yarısı bile, mesleğe atılanların işine yaramamakta, unutulup gitmektedir. Üstelik genç dimağların bu ezber bilgilerle kafaları işgal edilip, düşünme araştırma yetenekleri de sınırlanmaktadır. Pratikte geçerli bilgiler çoğu kez yeniden öğrenilmek durumunda kalındığına göre bu ağır eğitim niyedir?.

Eğitimi veren, yönlendiren eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumlarının soyut teorik amacı, bu kurumlarda üretilen bilgi birikiminin toplumca yararlı kullanımını sağlamaktır.

Eğitim kurumları, başta ülke sorunlarıyla ilişkili olarak tüm bilimsel ve teknik sorunları çözmek üzere bilimleri genişletip, de-

rinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak, gerektiğinde bu sorunların çözümü için hükümet ve ilgili kurumlarla işbirliği halinde bu sorunları öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını halkın yararlanmasına sunmak, toplumun genel düzeyini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilim verilerini söz ve yazı ile halka sunmakla yükümlüdürler. (1750 sayılı Üniversiteler Yasası)

Burada da vurgulanan, eğitimin topluma dönük, halk yararına olması gerekliliğidir. Eczacılık eğitiminde bu amacın varlığından bahsedebilir miyiz?..

Eczacılık öğrenimi ağır ve karmaşıktır. Herşeyden bir parça hesabı, çeşitli bilim dallarından dersler konulmuştur. Ama hiçbirisi tam olarak öğretilecek şekilde programlanmamıştır. Sonuçta o karmaşık derslerden hayata geçirilecek çok az bilgi kalır kafalarda... Oysa eğitim, uygulama alanına göre programlanmalıdır.

Burada yeri geldiği için eğitimimizdeki dışa bağımlılığı vurgulamamız gerekecek.

ABD ve AET ülkelerinde ağır endüstri egemendir. Türkiye'de ise montaj-taşaron endüstri vardır. Montaj endüstrisinin belirgin özelliklerinden biri, üretim yapabilmek için dışarıya bağımlı oluşudur. Dışardan bir parça gelmezse üretim durur. Emperyalist ülkeler Türkiye'de kendilerinden bağımsız bir endüstrinin kurulmasını istemezler. Çünkü bu, Türkiye'nin bağımsız ve kendine yeterli hale gelmesi demektir. Onlar içinse Türkiye'den sağladıkları ucuz işgücü ve kâr kaynaklarının yok olmasıdır.

Endüstri üretimi bağımsız gelişirse tarımda da makinalaşmaya geçilecek ve tarım üretimi modernleşecektir. Türkiye'nin endüstri sektörünün kendi ekonomilerinin bir uzantısı olarak planlayan Emperyalist Devletler, Türkiye'nin eğitimini de bu ekonomik politikalarına uygun olarak düzenlemeye çalışmışlar ve bunda da oldukça başarılı olmuşlardır. Bu nedenle montaj endüstrisinden ileri gidememiş ülkelerin ağır endüstri kurabilmesine olanak verecek bir öğretim sistemi de istemezler. Geri bıraktırılmış ülkelere önerilen eğitim plânlarıyla bu gerçeklere uygun bireyler ytiştirilmektedir.

Meslek öğrenimi yapması söz konusu olan yüksek öğrenim kurumlarımız montajcı yapının birer örneğidir. Bu kurumlarda Türkiye'de bağımsız bir üretimi gerçekleştirecek şekilde öğrenim yapılmaz. Tersine dışa bağımlı bir üretimin bilgileri öğretilir. Emperyalistlerin ürünlerini tüketmeye yönelik bir eğitim düzeni!...

Yukarıda 1750 sayılı yasada belirtildiği üzere toplumsal gereksinimi bilimsel olarak karşılamaya yönelmesi ve üretime dönük bir eğitim düzeni içinde çalışması gereken üniversiteler, bu yapıdan uzaktır. Bu kurumlar bağlı bulunulan ekonomik sistemin çıkarlarına uygun bir öğretim sistemi uygulamaktadır.

Eczacılık Fakültelerinde teorik bilgiler önceden hazırlanmış, kalıp halinde bir reçete gibi öğrenciye ezberlenmek üzere sunulmaktadır. Sınıf geçmenin ön koşulu da, kalıp halindeki bu bilgileri aynı şekilde geri vermektir. Böylece zamanla mekanik düşünüş, yapıcı ve eleştirici mantığın yerini alır. Düşünen aktif zekâlar statikleşmeye mahkum edilir. Gösterilen bu tür teorik derslerin çoğu da ileri kapitalist ülkelerin bu alanlarda yapmış oldukları araştırmaların çevirisi şeklindedir. Emperyalist ülkelerin teknolojilerine göre ayarlanmış, ona göre iş alanları bulunan bu bilgiler, aynı teknoloji ve iş olanakları bulunmadığı içindir ki Türkiye şartlarında geçersiz olmaktadır. Böylece geleceğin eczacıları uygulama alanı ülkemizde varolmayan, hayata geçirilmemiş bir yığın teorik bilgiyle donatılmış olarak okulları bitirirler. Ve işte istihdam sorunu böylece ortaya çıkar.

Yüksek öğretimde bilimsel ve teknik araştırmalara gereken ağırlığın verilememesi ve araştırma olanaklarının oldukça sınırlı olması, gerek duyulan bilgi ve beceri düzeyindeki insangücünün sağlanamaması sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bu durum genellikle ithal edilen ileri teknolojinin ülke şartlarına uydurulamaması ve yerli teknoloji üretimine geçilememesine yol açmaktadır. (DPT. III. B.Y.K.P.)

5 yıllık Devlet Plânları da göz önüne alınarak Eczacılık Eğitiminin istihdamla bağıntılı bir şekilde baştan programlanması gerekmektedir. Verilen eğitime bağımlı olarak uzmanlaşmaya bırakılmaksızın eczacı ya serbest veya kamu kesiminde istihdam edilmektedir. Gerçekte temel eğitim sürecinden sonra farklı ve ek bilgilerle uzmanlaştırılması gereken eczacı tek düze bilgisiyle farklı görev alanlarında yeterli nitelik gösterememektedir.

Bu duruma çözüm olarak Mesleki Branşlaşma, atılacak ilk adımlar olarak ön görülmelidir. Mesleki dallanma şu çerçeve içinde düşünülebilir :

a Serbest Eczacılık
b — Akademisyen Eczacılık
c — Endüstri Eczacısı
d — Hastane Eczacısı

i — Yönetici Eczacılık
ii — Klinik Labaratuar Eczacılığı
iii — Hastane içi üretime yönelik uzmanlaşma
iv — Klinik Eczacılık
v — Bilgi Depolaması yapan araştırmacı Eczacı

Bu belirtilen çerçevenin eğitim programlanması ise ancak M.E.B., S.S.Y.B., D.P.T., D.İ.E., Üniversiteler ve Eczacılık Örgütlerinin ortak çalışması ile gündeme getirilebilir.

Yukarıdaki taslaktan da anlaşılacağı üzere bugünkü Eczacılık Eğitim programları uzmanlaşmış tipte eczacı yetiştirilmesine olanak sağlamamaktadır Yeterli Tıp ve Kimya bilgileriyle donatılmamış Eczacıdan ise ilâç konusunda gerçekten bir uzman ve danışman olması bugünkü düzeyde beklenemez.

Doğal olarak uzmanlaşmaya yönelik bir eğitim süreci ancak Temel Eczacılık öğrenimi sonrası lisans üstü bir eğitim devresiyle gerçekleştirilebilir. Hernekadar fakültelerin bu konularda bugün için çeşitli eğilimleri olduğu biliniyorsa da bunun ivedi hayata geçirilmesi yönünde kaybedecek en ufak bir zamanın kalmadığı görüşündeyiz.

Artık eczacının tek ilgisi ilaç maddelerinin özelliklerinin özel incelenmesi olmamalıdır. Eczacı hastanın isteklerini tanımalı, gereksinimleri üzerine fizyolojik, maddi, manevi, ekonomik ve sosyal problemleri üzerine ve ilacın invivo etkisi üzerine eğilmelidir.

Avrupa Konseyinin Kültürel İşbirliği Konseyine üye devletlerinde Eczacılık öğreniminin hal ve geleceği üzerindeki incelemede, eczacılık istihdamı için eğitimden geçecek değişikliklerle ilgili şu öneriler getirilmekte : (1973 de yapılan bu araştırmada getirilen bazı olumlu yönlerini buraya aynen aktarmakta yarar görüyoruz.)

1 — Eczacının farmakodinamide (farmakolojide) ve bu bilim dalının gerektirdiği fizyoloji, anatomi ve patoloji konularındaki bilimsel eğitimi o ölçüde yapılmalıdır ki, eczacı farmakoterapötik sorunlarda hekime uzman danışman gibi yardımcı olabilsin.

2 — Eczacının Klinik, Biyolojik ve Bromatolojik analizlerdeki eğitimi de öyle bir aşamaya kadar yapılmalıdır ki, hekime sonuçları tartışmaya götürmeyecek bir şekilde sunma yeteneğinde olsun.

3 — Fizik, fiziko, kimya, organik ve analitik kimya ile kolloid kimyasındaki eğitim o kadar geliştirilmelidir ki, eczacı bunlar sayesinde her türlü farmasötik ürünün hazırlanmasını ve kontrolünü yapabilsin.

4 — Teknolojik eğitim (mühendislik) öyle bir dereceye kadar geliştirilmelidir ki eczacı, eğitiminin sonunda sadece teorik bilgi almakla kalmasın fakat aynı zamanda eczanede, hastanede veya endüstride çalışmayı mümkün kılacak yeterli pratik eğitim kazansın.

5 — İstatistik hakkındaki bilgiler öyle olmalıdır ki, bu bilgileri ile eczacı deneysel çalışmalarını mantıklı bir şekilde yorumlayabilsin.

6 — Eğitim, saf farmasötik bilimler yanısıra ekonomi, sosyoloji ve idare hakkındaki bazı bilgileri de kapsamalıdır.

Ayrıca bizim görüşümüz bir süre için, ihtiyaca göre arz fazlası yaratılmış olan öğretim dallarında kapasite sınırlandırılmasına gidilebilinir. Şöyle ki eczacılık konusunda, eğitim program ve sisteminde gerçekleştirilmesini önerdiğimiz noktaların yaşama geçirileceği süreç içersinde böyle bir kapasite sınırlaması söz konusu olabilir.

1977-1982 arasında DPT'nin yaptığı «Eczacılık alanındaki insangücü ve arzı» konulu araştırma böyle bir sınırlamaya haklı dayanak oluşturmaktadır. :

	Yataklı tedavi kurumları ihtiyacı	**Koruyucu hizmetler ihtiyacı**	**İl merkezleri ihtiyacı**	**Toplam İhtiyaç**	**Arz**
1977	1.0	—	0.1	1.1	5.6
1982	1.5	—	0.1	1.6	6.2

(III. Beş Yıl., 1973 - 1977, s. 705)

Eczacılık alanında işsizliğin boyutlarının bu denli büyüdüğü, iş alanlarının sürekli araştırılması ve yaratılması gereken bu günlerde Sağlık Bakanlığı ilginç bir yasa tasarısı hazırlamıştır. 1928 tarihli «Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarat» yasasında değişiklik yapılmak istenmekte ve bunun için bir Hükümet Tasarısı hazırlanarak T.B.M.M.'e verilmiş durumdadır. Yasanın Farmasötik mad-

de ve müstahzarların üretim ve denetimine dair yeni düzenlemeleri var. Bir de eczacılarla ilgili ilginç bir yanı var. Şöyleki; Kamu Sağlık kuruluşlarında eczacısız eczane açmak yasallaşıyor. Şimdiye değin eczacı bulunmayan yerlerde doktorların açabildiği ecza dolapları, bundan böyle kamu sağlık kuruluşlarında eczacısız olarak çalıştırılabilecek!..

Bir yandan «Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği» ile, eczacı sayısı çok fazla diyerek eczacıyı bilgisi kapsamındaki konularda bile yetki sahibi saymayıp, sadece «hekimi uyarabilir..» kaydı ile laborant olarak çalıştırmak!.. Diğer yandan eczacısız eczane açılabilmesi için yasalar çıkarmaya çalışmak!..

İşte Devletin sğlık sorunlarını ve personel istihdamını ele alışı... Baştan sona çelişki ve tutarsızlıklarla dolu programlar... Anlaşılan o ki istihdam sorununu devletin çözmesini beklemek yerine kendi özverimizle yapacağımız araştırmalarımızla ilgili kuruluşları harekete geçmeye zorlamamız gerekecek!.

Bizler ülkenin sorunlarından ayrı düşünülemiyecek olan meslek sorunlarımızı, ancak örgütlülüğümüz, birlikteliğimiz ve bu alanda örgütümüz önderliğinde verilecek ekonomik - demokratik mücadelenin daima yanında yer alarak çözümleyebiliriz.

Şu gerçeği hiçbir zaman unutmayalım; Burjuvazi ve hakim sınıflar eczacıları moral olarak çökertmeyi gerçekten başarmış durumdadırlar. Ne var ki biz, ilerici ve demokrat eczacılar, şunu çok iyi bilmekteyiz ki; Örgütlü bir mücadelenin karşısında erimeyecek, yokolmayacak güç yoktur!..

Değerli meslektaşlarımız,

Mesleki sorunlarımızı kısa zamanda çözebilmek, eczacılığı içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarabilmek amacıyla hepinizi örgütümüzün çatısı altında birleşmeye ve çalışmaya çağırıyoruz...

Saygılarımızla..